

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom (jäljempänä Traficom) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta (jäljempänä jakelun päästökauppa). Hallituksen esityksen myötä pantaisiin täytäntöön muutettu päästökauppadirektiivi jakelun päästökaupan osalta.

Päästökauppadirektiivin mukainen jakelun päästökauppa kattaa tieliikenteen, rakennusten erillislämmityksen, rakentamisen sekä nykyisen yleisen päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja energiantuotannon fossiilisen polttoaineen luovuttamisen kulutukseen. Direktiivi sisältää mahdollisuuden laajentaa päästökaupan soveltamisalaa kansallisesti. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan soveltamisalan laajentamista yleisen päästökaupan ulkopuoliseen polttoaineen kulutukseen luovutukseen. Perusteena soveltamisalan kansalliselle laajentamiselle on, ettei päästökauppadirektiivin mukaista soveltamisalaa ole nykyisellä polttoaineenjakelella mahdollista toteuttaa ilman merkittäviä ja kustannustehottomia muutoksia polttoaineiden jakeluun.

Ehdotuksen mukaan Energiavirasto vastaisi polttoaineen jakelun päästökaupan valvonnasta sekä toimisi rekisteriviranomaisena ja huutokaupanpitäjänä.

Traficom on osallistunut hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun säädöshankkeen työryhmissä.

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja veloitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

-

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

Päästökauppadirektiivin soveltamisalaa ehdotetaan hallituksen esitysluonnoksessa laajennettavan kansallisesti maa- ja metsätalouden polttoaineisiin sekä vapaa-ajan vesiliikenteen ja yleisen päästökaupan ulkopuolisen lentoliikenteen polttoaineisiin. Ehdotettua lakia ei kuitenkaan sovellettaisi puolustusvoimien, raideliikenteen tai kaupallisen vesiliikenteen käyttöön erillisjaeltuihin polttoaineisiin.

Traficom pitää tarkoituksenmukaisena, että soveltamisalan ulkopuolelle rajaaminen perustuu polttoaineen erillisjakeluun. Traficom:n näkemyksen mukaan soveltamisalasta olisi kuitenkin mahdollista ja perusteltua rajata ulos myös eräitä muita vesi- ja lentoliikenteen toimintoja, jotta varmistetaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu ja vältetään yleisen päästökaupan ja jakelun päästökaupan päällekkäisyys.

Vesiliikenne

Vesiliikenteen osalta Traficom korostaa, että vesiliikennettä koskeva soveltamisalan rajausta asettaa tiettyjä toimijoita ja aluksia eriarvoiseen asemaan.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaiseen soveltamisalaan kuuluisivat hyvinvointialueiden omistamat ammattikäytössä olevat alukset, vaikka muita viranomaisten omistamia ja käyttämiä aluksia on rajattu soveltamisalan ulkopuolelle. Traficom:n näkemyksen mukaan tulisi varmistaa, että hyvinvointialueiden käytössä olevista aluksista ainakin pelastuslaitosten omistamia ja käyttämiä aluksia kohdeltaisiin tasavertaisesti hallituksen esitysluonnoksessa soveltamisalan ulkopuolelle rajattujen Väyläviraston, Rajalaitoksen, Tullin, Puolustusvoimien ja poliisilaitosten omistamien ja käyttämien alusten kanssa. Lisäksi Traficom:n näkemykseen mukaan myös luotsausalusten tilannetta polttoaineen jakelun päästökaupan yhteydessä tulisi tarkastella.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaiseen soveltamisalaan kuuluisivat alle 15 metriä pitkät alusrekisteriin merkityt kauppa-alukset, vaikka vastaavat vähintään 15 metriä pitkät alukset on rajattu soveltamisalan ulkopuolelle. Traficom:n näkemyksen mukaan toimijoita ja aluksia ei tulisi

asettaa eriarvoiseen asemaan aluksen pituuden perusteella. Esimerkiksi alle 15 metriä pitkät saariston yhteysalukset olisi mahdollista rajata soveltamisalan ulkopuolelle, sillä ne ovat polttoaineen erillisjakelun piirissä.

Lentoliikenne

Traficom haluaa nostaa esiin kaksi haastetta, jotka liittyvät hallituksen esitysluonnoksen ehdotukseen sisällyttää lentoliikenteen polttoaineet jakelun päästökauppaan. Polttoaineen jakelija ei todennäköisesti tiedä etukäteen, käytetäänkö lentoasemilla jaeltu polttoaine yleisen päästökaupan mukaiseen vai muuhun lentoliikenteeseen. Jakelija ei todennäköisesti myöskään tiedä etukäteen, käytetäänkö lentoasemilla jaeltu polttoaine kotimaan vai kansainvälisessä liikenteessä.

Näiden haasteiden ratkaiseminen edellyttäisi hallinnollisesti raskasta järjestelyä, jolla kompensoitaisiin yleisen päästökaupan piiriin kuuluville ilma-alusten haltijoille jakelun päästökaupasta johtuva hintavaikutus. Valtaosa Suomen sisäisestä lentoliikenteestä kuuluu jo nykyisellään yleisen päästökaupan piiriin. Samoin Suomesta lähtevä lentoliikenne kuuluu lähes kokonaan joko yleisen päästökaupan tai kansainvälisen siiviili-ilmailujärjestö ICAO:n päästöjärjestelmä CORSIA:n piiriin.

Traficom ehdottaa soveltamisalan rajauskysymystä tarkistettavaksi ja nostaa esiin vaihtoehtoisen ratkaisun jakelun päästökaupan soveltamisalaksi koskien lentoliikennettä. Traficomien ehdotus eroaisi hallituksen esitysluonnoksen ehdotuksesta seuraavasti: Jakelun päästökaupan soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin valmisteverottomat lentoliikenteen polttoaineet, eli käytännössä lentopetroli, jota käytetään esimerkiksi kaupallisessa lentoliikenteessä ja viranomaistoimintaan liittyvässä ilmailussa. Tällä erillisjakeluun perustuvalla ratkaisulla vältettäisiin valtaosa edellä tunnistetuista haasteista, ja toteutus olisi hallinnollisesti kevyempi.

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

-

Auvinen Heidi
Liikenne- ja viestintävirasto